

IPAK SE KREĆE Revitalizacija Arboretuma i dvorca Opeka prijavljena na natječaj Europskog fonda za regionalni razvoj

Arboretum Opeka zeleni centar kulture

Želimo promovirati Arboretum Opeku kao jedinstvenu turističku destinaciju u kontinentalnom dijelu Hrvatske koja nudi spoj kulturnih, povijesnih i prirodnih ljepota - naglašavaju iz Varaždinske županije

Ivana Dreven

Varaždinska županija pripremila je projekt revitalizacije Arboretuma i dvorca Opeka pod nazivom "Arboretum Opeka - zeleni centar kulture" te ga prijavila na natječaj Europskog fonda za regionalni razvoj, odnosno za sufinanciranje iz fondova Europske unije.

Gospodarski potencijal

Želimo promovirati Arboretum Opeku kao jedinstvenu turističku destinaciju u kontinentalnom dijelu Hrvatske koja nudi spoj kulturnih, povijesnih i prirodnih ljepota - naglašavaju iz Varaždinske županije.

Naime, kako napominju, danas se turizam ubraja među najveće i najbrže rastuće gospodarske aktivnosti na svijetu, dok je u Hrvatskoj turizam gospodarska djelatnost koja kontinuirano bilježi pozitivne rezultate.

Na tragu tome, kulturna baština stavljena u svrhu turizma, obnovljena i na taj način sačuvana, predstavlja potencijal i pokretanje gospodarstva te ima ulogu u gospodarskom oporavku kroz povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka. Također, kroz unapređenje kulturne baštine, neizravno će se doprinijeti rastu bruto nacionalnog dohotka i porastu broja zaposlenih - kažu u Varaždinskoj županiji.

Opeka je najveći arboretum u Hrvatskoj, poznat po iznimnoj dendrološkoj zbirci te brojnim egzotama koji svjedoče o povijesti aristokratske obitelji Bombelles, a kako je riječ o zaštićenom lo-

Prenamjena "bazena" u pozornicu doprinijet će daljnjem razvoju postojećih programa

Vrtlarova kuća u Arboretumu Opeka

kalitetu, nova izgradnja nije moguća. Sukladno tome, projekt "Arboretum Opeka - zeleni centar kulture" uključuje obnovu i revitalizaciju zapuštenih povijesnih objekata - dvorca Opeka i popratnih građevina koje su u povijesti služile za funkcioniranje cijelog arboretuma koji se proteže na 64 ha.

Pozornica za kulturna događanja

Projektom je predviđena obnova dvorca, Vrtlarove kuće, Prangera, pila sv. Ivana Nepomuka, kao i cijelog arboretuma. Bazen, koji je služio članovima grofovske obitelji za zabavu i kupanje, prenamijenit će se u pozornicu za glazbene programe i manifestacije te bi se povezi-

vanjem kulturne i prirodne baštine ostvario spoj glazbene i vrtne umjetnosti.

Povijesni prostori bi se obnovili sukladno novim namjenama kako bi se posjetiteljima ponudila rekreacija, zabava i edukativne usluge kroz jedinstven doživljaj oživljavanja povijesnih, autentičnih prostora te jedinstveno sredenih prirodnih cjelina i pejzaža - kažu u Varaždinskoj županiji i pojašnjavaju da će se prezentirati muzejska grada putem stalnih postava i tematskih izložaba iz muzejskog fundusa koji su povezani s društvenim i kulturnim životom kompleksa Arboretum Opeka.

U planu je i održavanje glazbenih manifestacija poput Varaždinskih baroknih večeri, Ljeta u Varaždinu te ciklusa Mladih glazbenika, kao i koncerti Varaždinskog komornog orkestra, Varaždinskog kvarteta, biskupijskog zbora, samostalnih glazbenih umjetnika i ansambala.

U dvorcu se planira i opremanje kongresne dvorane

Obuhvat projekta zahtijeva širu suradnju

Nositelj i prijavitelj projekta je Varaždinska županija, dok su partneri na projektu: Hrvatski restauratorski zavod, Turistička zajednica Varaždinske županije, Javna ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Varaždinske županije te AZRA d.o.o. - Nepohodna je suradnja ne samo prijavitelja

i projektnih partnera, već i svih dionika kulture, turizma i obrazovanja s područja županije, stoga su u projekt uključeni i suradnici, a to su Gradski muzej Varaždin, Koncertni ured Varaždin, Hrvatsko narodno kazalište Varaždin, Srednja škola Arboretum Opeka i Hrvatski kuharski savez - pojasnili su iz Županije.

Prenamjena "bazena" u pozornicu trebala bi doprinijeti daljnjem razvoju postojećih programa za čije se izvođenje već koristi prostor bazena i arboretuma, a riječ je o programima Varaždinskih baroknih večeri te glazbene i plesne ljetne škole Aestas musica.

Planirane su i međunarodne radionice suvremenog plesa, produkcije kazališnih kuća, izvedbe barokne i komorne opere, oratorija i ostalih djela, likovne izložbe i kolonije te ostali oblici izvedbene umjetnosti - u obliku "master classa", odnosno stručnog usavršavanja mladih glazbenika poput Međunarodne ljetne škole barokne glazbe i plesa Aestas musica, Međunarodnog natjecanja pijanista - Memorijal Jurica Murai te Međunarodnog natjecanja puhača Varaždin Woodwind & Brass.

Kao suradnik, Srednja škola Arboretum Opeka, koja se osim srednjoškolskog obrazovanja mladih, aktivno bavi i obrazovanjem odraslih, radit će na obogaćivanju obrazovnih stručnih sadržaja pa će već postojeće "učionice na otvorenom" i praktikum nadograditi i osuvremeniti s mogućnostima koje će im kompleks Arboretum Opeka osigurati.

Poučne staze, gastronomija i vinoteka

Zbog izuzetnih kulturno-povijesnih, dendroloških,

znanstvenih, umjetničkih i drugih vrijednosti Arboretum je zaštićen kao prirodna rijetkost i najstariji je zaštićeni objekt parkovne arhitekture u Hrvatskoj, jedini zaštićeni kontinentalni arboretum u zemlji, a uz sve navedeno predstavlja i zaštićeno kulturno dobro, ukazuju u Varaždinskoj županiji.

Stoga će se kroz arboretum urediti poučne staze

"Tragovi baštine perivojne kulture", "Putevima grofova Bombellesa", "Razgled dendrološke zbirke" te "Osjetilni vrt za osobe s posebnim potrebama" kako bi se omogućio ambijentalni doživljaj perivoja i njegovih sadržaja, i to uz pomagala koja omogućuju doživljaj dodira, mirisa i/ili zvuka.

Zelenilo arboretuma trebalo bi biti domaćin raznih

Slastičarna i restoran nudit će obogaćenu tradicionalnu gastronomsku ponudu destinacije zajedno s pokaznom kuhinjom obitelji Bombelles koja će se koristiti za "cooking show" i kuharske radionice

Predviđena je obnova cijelog arboretuma

Obnova do kraja 2023. godine

Po završetku prve faze projekta u kojoj će se izraditi tehnička dokumentacija, cost-benefit analiza i studija isplativosti, izraditi prijedlog modela upravljanja, brendiranje destinacije i druge aktivnosti, projekt će se prijaviti na drugu fazu kojom će se sufinancirati obnova i izgradnja kompleksa na temelju dokumentacije iz prve faze. - Prva faza, sukladno uvjetima natječaja, mora završiti do kraja 2018. godine, a druga faza prema financijskoj perspektivi Europske unije i pravilu n+3, mora završiti do kraja 2023. - napominju iz Županije.

Kroz arboretum će se urediti poučne staze

Centar kulture

dogadaja poput izložbi, sajmovna, likovnih kolonija, glazbenih i književnih večeri, land-art sadržaja i sličnog. Prezentirat će se i ugostiteljstvo u kontekstu očuvanja te predstavljanja kulturne kulinarske baštine regije, i to uz pomoć nacionalnih reprezentacija, međunarodnih natjecanja i manifestacija, seminara, sudjelovanja na kulinarskim događanjima u zemlji i inozemstvu, te akcijama istraživanja i vrednovanja hrvatske kulinarske baštine.

- Slastičarna i restoran nudit će obogaćenu tradicionalnu gastronomsku ponudu destinacije zajedno s pokaznom kuhinjom obitelji Bombelles koja će se koristiti za "cooking show" i kuharske radionice, prvenstveno Hrvatskog kuharskog saveza, vezane za kulturu stola i tradicionalnu kuhinju varaždinskog kraja. Neizbježna je i vinoteka u okviru koje će se prezentirati enogastromska ponuda destinacije, kultura uzgoja i ispijanja vina koja su se ovdje počela proizvoditi još u rimsko doba, a omogućit će se prodaja i kupnja vina - najavljuje u Varaždinskoj županiji.

Dodatne aktivnosti

U dvorcu se planira i opremanje kongresne dvorane. Tu će se posjetiteljima moći prikazivati filmovi vezani za povijest i kul-

turu destinacije, arboretuma i dvorca, ali i održavati različite aktivnosti i događanja, poput filmskih večeri te kongresnih sastanaka. Doživljaj dvorca Opeke, ističu iz županije, moći će se u potpunosti doživjeti u apartmanima koji će biti uređeni u duhu povijesti i kulture s pogledom na zelenilo arboretuma.

- Vrtlareva kuća će biti u funkciji kulturno-informativnog centra o kulturi, praćenju i poticanju aktualnih društvenih i kulturnih zbivanja, točka sinergije i okupljanja svih interesenata oko raznolikih ideja i projekata, pružiti korištenje free spota te će se u nju smjestiti suvenirnica s tradicionalnim proizvodima i suvenirima - dodaju iz Županije.

Projektom je predviđena i obnova kamenih klupa vrhunskog dizajna 19. stoljeća, betonske replike originalnih klupa, "ledana" koja će služiti u prezentacijske svrhe prikaza tradicijskog načina čuvanja i pohrane hrane te spomenici konju i psu, odnosno grobovi životinja obitelji Bombelles.

Nasuprot ulaza u kompleks planirana je izgradnja parkirališta za posjetitelje, uredit će se pristupna cesta i potrebna prometna signalizacija te će se obnoviti ulazni portal i ograda.

- Dvorac, vrtlareva kuća, bazen, most koji povezuje

Troškovi projekta

Varaždinska županija je projekt prijavila s proračunom u iznosu 6.112.447,58 kuna, od čega sufinanciranje EU iznosi 4.847.708,06 kuna, dok je ukupni trošak Varaždinske županije 1.264.739,52 kuna. Prihvatljivi troškovi u iznosu od 5.873.697,58 kuna uvršteni su u investicijske potpore u kulturu i očuvanje baštine, čije sufinanciranje iznosi 80 %, što čini povrat u iznosu 4.698.958,06 kuna, dok bi Varaždinska županija financirala preostali dio od 20%, odnosno 1.174.739,52 kuna.

Iznos koji pripada u potpore za ulaganje u lokalne infrastrukture iznosi 170.000,00 kuna, a čije sufinanciranje u visini 85% iznosi 148.790,00 kuna, dok preostalih 15%, odnosno 26.210 kuna, financira Varaždinska županija. Ukupne neprihvatljive troškove u iznosu od 63.750 kuna financirat će Varaždinska županija.

obalu i otočić na jezeru, jedinstvena perivojna arhitektura, parkovni inventar, ledana ukopana u obronak, ograda s ulaznim portalima, parkovne staze - sve to obogaćuje arboretum i nudi nebrojene mogućnosti vraćanja života u njega. Upravo na toj cjelovitosti temeljen je integrirani program čiji je cilj postojeću cjelinu sačuvati, oplemeniti i staviti u funkciju, za uživanje čovjekovu duhu i tijelu - naglasili su iz Županije.

Projekt, osim obnove dvorca i arboretuma, obuhvaća i obnovu Prangera koji je jedini očuvani sramotni stup u ovom dijelu Hrvatske te ima kulturno-povijesnu vrijednost važnu za razvoj identiteta ovog kraja. Do kraja 1903. godine nalazio se na ulazu u Arboretum Opeka te je imao dvojaku funkciju - služio je kao zakonska mjera i za sramotno izlaganje. Naime, za njega su se vezali svi koji su se ogriješili o zakone, trgovci koji su varali na vagi kao i "svadljive i jezičave" žene. Također, obnovom je zahvaćen i zdenac s kipom sv. Ivana Nepomuka, smješten nedaleko od sramotnog stupa, u samom središtu Vinice, na kojem se u povijesti sudilo i trgovalo.

Arboretum je poznat po iznimnoj dendrološkoj zbirci